

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 316/08-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 2. októbra 2008 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. M. V., P., zastúpeného advokátom JUDr. J. M., P., pre namietané porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na rovnosť v konaní podľa čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 12 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Prešov č. k. 9 C 76/2005-99 z 29. novembra 2006 a uznesením Krajského súdu v Prešove č. k. 7 Co 12/2007-133 z 22. mája 2008 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. M. V. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 30. júla 2008 doručená sťažnosť Ing. M. V., P. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. J. M., P., pre namietané porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na rovnosť v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy v spojení s čl. 12 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd

(ďalej len „dohovor“) rozsudkom Okresného súdu Prešov (ďalej len „okresný súd“) č. k. 9 C 76/2005-99 z 29. novembra 2006 a uznesením Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) č. k. 7 Co 12/2007-133 z 22. mája 2008.

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že:

„Na Okresnom súde v Prešove podal proti sťažovateľovi žalobu o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch Ing. J. B. Žalobca žiadal od sťažovateľa ospravedlnenie a náhradu nemajetkovej ujmy v sume 950 000 Sk.

Celá žaloba a tvrdenia v žalobe boli nepravdivé a boli vlastne pokračovaním súdneho sporu, kde Ing. B. v konaní na OS Prešov žaloval svojho bývalého zamestnávateľa, kde v čase prebiehajúcich konaní som bol jeho generálnym riaditeľom. Išlo o konanie vedené na OS Prešov pod číslom 7 C 155/04, kde žalobca Ing. B. žaloval svojho bývalého zamestnávateľa o určenie, že je autorom bázy dát a náhradu za jej užívanie. Táto žaloba bola právoplatne zamietnutá, a žalobca Ing. B. bol zaviazaný na zaplatenie trov konania.

Že žaloba proti mne o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy a skutočnosti v nej uvádzané boli nepravdivé svedčí skutočnosť, že súd žalobu zamietol, avšak nepriznal sťažovateľovi ako úspešnému účastníkovi náhradu trov právneho zastúpenia.

Na rozhodnutie o trovách konania súd použil ustanovenie § 150 O. s. p., ktoré odôvodnil iba tým, že žalobca má príjem 6 740 Sk, manželka 3 238 Sk a býva v byte v osobnom vlastníctve, aj napriek tomu, že sťažovateľ si uplatnil trovy právneho zastúpenia v sume 70 857 Sk.

Proti rozsudku vo veci samej podal odvolanie žalobca Ing. B. a sťažovateľ podal odvolanie proti výroku o trovách konania. Zároveň sa sťažovateľ vyjadril k odvolaniu žalobcu Ing. B.. Tesne pred začatím konania o odvolaní žalobca Ing. B. zbral svoje odvolanie proti rozsudku OS Prešov, číslo 7 C 155/2004 späť. Krajský súd pripustil späťvzatie návrhu, rozsudok súdu prvého stupňa zrušil, konanie zastavil a náhradu trov konania účastníkom podľa § 224 ods. 1 v spojení s ustanovením § 150 O. s. p. nepriznal.

Krajský súd v odôvodnení svojho uznesenia síce uvádza, že ustanovenie § 150 O. s. p. je výnimočne. Dôvody hodné osobitného zreteľa môžu spočívať v majetkových, sociálnych a iných pomeroch účastníkov, pričom sa zvažujú pomery na oboch stranách sporu a hodnotia sa konkrétne okolnosti prípadu. V tejto súvislosti súd prihliadal na osobné

majetkové, príjmové pomery tak na strane žalobcu ako aj na strane žalovaného.

Krajský súd v Prešove na strane žalobcu videl dôvody hodné osobitného zreteľa v tom, že je dôchodca, nevlastní žiadny majetok, má dôchodok vo výške 8 302 Sk a príjem manželky je 2 322 Sk. Žalovaný - sťažovateľ je pracovne činný, zastáva vysokú manažérsku funkciu a preto nepriznanie náhrady trov konania nebude mať preňho tak negatívne dôsledky ako keby zaviazal žalobcu zaplatiť trovy konania sťažovateľovi.

S takýmto záverom a výkladom súdov, v otázke dôležitého právneho významu, sťažovateľ nebol a nieje spokojný. ...

Otázka použitia ustanovenia § 150 O. s. p. z hľadiska posudzovania dôvodov hodných osobitného zreteľa bola už v judikatúre dostatočne formulovaná, a najmä posudzovanie jeho výnimočného uplatňovania, ktoré musí zohľadniť nie len situáciu jedného z účastníkov s dôrazom na majetkové pomery, ale musí si všímať aj okolnosti ktoré viedli účastníka k uplatneniu práva na súde a ich postoj v konaní. Výnimočnosť môže spočívať v okolnostiach danej veci, ale aj v okolnostiach na strane účastníkov konania. Tieto skutočnosti musia byť v odôvodnení rozhodnutia odôvodnené.“

Sťažovateľ žiada, aby ústavný súd rozhodol, že:

„Základne právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa článkov 46 ods. 1 Ústavy SR, základne právo na rovnosť účastníkov v konaní podľa článku 47 ods. 3 Ústavy SR, v spojení s článkom 12 ods. 1 Ústavy SR, ako aj právo na spravodlivé súdne konanie podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd bolo v konaní rozsudkom Okresného súdu v Prešove číslo 9 C 76/2005 zo dňa 29. 11. 2006, a v konaní uznesením KS Prešov číslo 7 Co 12/2007 zo dňa 22. 5. 2008, vo výroku o náhrade trov konania porušené.

Okresný súd v Prešove a Krajský súd v Prešove sú povinní nahradiť sťažovateľovi trovy jeho právneho zastúpenia v lehote do 2 mesiacov od doručenia tohto nálezu na účet jeho právneho zástupcu - advokáta JUDr. J. M., P.“

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podstatou námietky sťažovateľa sú rozhodnutia okresného súdu a krajského súdu, ktoré použijúc ustanovenie § 150 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) o trovách konania nepriznali sťažovateľovi ako úspešnému účastníkovi trovy konania. Domnieva sa, že tým došlo k porušeniu jeho základných práv zaručených čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 v spojení s čl. 12 ods. 1 ústavy a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde.

Podľa čl. 47 ods. 3 ústavy všetci účastníci sú si v konaní podľa odseku 2 rovní.

Podľa čl. 12 ods. 1 prvej vety ústavy ľudia sú slobodní a rovní v dôstojnosti i v právach.

Podľa čl. 51 ods. 1 ústavy domáhať sa práv uvedených v čl. 35, čl. 36, čl. 37 ods. 4, čl. 38 až 42 a čl. 44 až 46 tejto ústavy sa možno len v medziach zákonov, ktoré tieto ustanovenia vykonávajú.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

Sťažovateľ namieta porušenie svojich práv rozsudkom okresného súdu.

Právomoc ústavného súdu vyplývajúca z čl. 127 ods. 1 ústavy je vo vzťahu k všeobecnému súdu limitovaná princípom subsidiarity, podľa ktorého ústavný súd poskytuje v konaní podľa čl. 127 ústavy ochranu základným právam alebo slobodám fyzických osôb a právnických osôb za podmienky, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Proti rozsudku okresného súdu podal sťažovateľ opravný prostriedok, o ktorom krajský súd aj rozhodol.

Právomoc krajského súdu preskúmať napadnutý rozsudok okresného súdu v tomto prípade vylučuje právomoc ústavného súdu, preto ústavný súd sťažnosť v tejto časti týkajúcej sa porušenia označených práv okresným súdom odmietol pre nedostatok svojej právomoci na prerokovanie veci.

K časti sťažnosti namietajúcej porušenie označených práv uznesením krajského súdu ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej o zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98). Teda úloha ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní návrhu nespočíva v tom, aby určil, či preskúmanie veci predloženej navrhovateľom odhalí existenciu porušenia niektorého z práv alebo slobôd zaručených ústavou alebo medzinárodným dohovorom, ale spočíva len v tom, aby určil, či toto preskúmanie vylúči akúkoľvek možnosť existencie takéhoto porušenia.

Ústavný súd teda môže pri predbežnom prerokovaní odmietnuť taký návrh, ktorý sa na prvý pohľad a bez najmenej pochybnosti javí ako neopodstatnený (I. ÚS 4/00).

Dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť je absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej.

Inými slovami, ak ústavný súd nezistil relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (III. ÚS 263/03, III. ÚS 300/06).

Argumentácia sťažovateľa, že krajský súd použil ustanovenie § 150 OSP takým spôsobom, že porušil jeho základné práva zaručené ústavou a právo zaručené medzinárodnou zmluvou, nemá oporu v zákonomnom texte ani v odôvodnení napadnutého rozhodnutia.

Podľa § 150 OSP ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, nemusí súd výnimočne náhradu trov konania celkom alebo sčasti priznať.

Krajský súd vo svojom uznesení č. k. 7 Co 12/2007-133 z 22. mája 2008 zdôraznil výnimočnosť použitia tohto ustanovenia a toto aj náležite odôvodnil.

Ústavný súd v uvedenom uznesení nezistil jeho arbitrárnosť ani zjavnú neodôvodnenosť a spôsob, akým krajský súd rozhodol o trovách konania, nepovažuje za odporujúci ústave ani medzinárodnému dohovoru.

Ústavný súd už viackrát zdôraznil, že neúspech v konaní automaticky neznamená porušenie základných práv a slobôd sťažovateľa.

Ústavný súd tak nezistil žiadne skutočnosti, ktoré by po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie mohli viesť k záveru o porušení označených práv sťažovateľa, a preto v tejto časti sťažnosť odmietol pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. októbra 2008